

ΕΒΡΟΠΕΪΚΗ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤΟ ΕΥΡΩΠΕΟ ΕΥΡΩΠΣΚΪ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤ ΕΥΡΩΠΑ-ΠΑΡΛΑΜΕΝΤΕΤ
ΕΥΡΩΠΑΪΣΧΕΣ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤ ΕΥΡΩΟΡΡΑ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPARLAMENTET

Kiemelt témák a 2004-2009-es ciklusból

Az elmúlt öt évben az Európai Parlament rengeteg döntést hozott - a napirend elfogadásától kezdve egészen a rendkívül bonyolult jogszabályok ezernyi módosító indítványáról történő szavazásokig. Ebben az összefoglalóban a 2004-2009-es ciklus egyes fontos témáiról - például a szolgáltatási irányelvről, a CIA európai tevékenységének kivizsgálásáról vagy éppen a külföldi mobilhívások díjának csökkentéséről olvashat.

A témák:

- Repülőjegyek: a teljes árat fel kell tüntetni
- Parlamenti reformok 2009-től
- Illegális bevándorlás: az EP elfogadta a visszatérési irányelvet
- A CIA-jelentés: az EP egyes tagállamokat bírál az amerikai hírszerzés európai repülőjáratai miatt
- REACH: kevesebb kockázat a vegyi anyagokból, de a vegyipar büntetése nélkül
- Barangolás: az EP csökkentette a külföldi mobilhasználat díjait
- Az EP a szabad szolgáltatásnyújtás és az európai szociális modell mellett
- Amikor a parlament nemet mond
- Vasúti liberalizáció: nagyobb verseny, több jog az utasoknak
- Legfeljebb heti 48 órás munkahetet akar az EP
- Éghajlatváltozás: uniós intézkedések a globális felmelegedés ellen

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Repülőjegyek: a teljes árat fel kell tüntetni

2008. november 1-jétől az európai a légi utasok biztosak lehetnek abban, hogy a repülőjegyekért megjelölt ár az az összeg, amelyet valóban fizetniük kell. Az Európai Parlament által 2008 júliusában módosított és elfogadott európai uniós rendelet értelmében ugyanis az internetes oldalakon és másutt feltüntetett viteldíjaknak tartalmazniuk kell minden adót, díjat és egyéb költséget, amely az alap jegyárhoz hozzáadódik és a nyilvánosságra hozatal időpontjában ismert.

Az EP által megszavazott rendelet véget vet a félrevezető, 1 forintos ajánlatoknak. A képviselők kiemelt figyelmet szenteltek az internetes foglalásnak. Ez gyakran az egyetlen foglalási lehetőség a fapados légitársaságoknál. Az új uniós rendelet szerint a légitársaságoknak részletes információkat kell közzétenniük „az interneten is”. A közvetlenül az utazóközönségnek tett ajánlatoknak magukban kell foglalniuk minden kifizetendő adót, elkerülhetetlen költséget, pótdíjat és díjat, amely a közzététel időpontjában ismert.

Az előírt tájékoztatás

A repülőjegy-vásárlásnál legalább az alábbi információkat fel kell tüntetni: viteldíj vagy tarifa, adók, repülőtéri illeték és más költségek, pótdíjak vagy díjak, például a biztonsághoz vagy az üzemanyaghoz kapcsolódóan. A választható kiegészítő díjakat – például a külön poggyász díját – világos, átlátható és egyértelmű módon kell közölni a foglalási eljárás elején, és a fogyasztóknak választaniuk kell ezeket – azaz kifejezett beleegyezésüket kell adniuk.

A parlament kiterjesztette az árképzés átláthatóságára vonatkozó szabályok hatályát is a közösségi repülőterekről induló valamennyi járatra, az úti céltól függetlenül.

Biztonsági adók és díjak

Ha repülőtéri vagy fedélzeti biztonsághoz kapcsolódó költségek szerepelnek a repülőjegy árában, azokat elkülönítve fel kell tüntetni a jegyen vagy más módon az utas tudomására kell hozni. A biztonsági adóknak és díjaknak átláthatóknak kell lenniük, és azokat kizárólag repülőtéri vagy fedélzeti biztonsághoz kapcsolódó költségek fedezésére lehet felhasználni, függetlenül attól, hogy a tagállam, a légi fuvarozó vagy más szervezet szedi be azokat.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Parlamentari reformok 2009-től

A választási évben számos újítást vezetnek be az Európai Parlamentben. A változtatások célja az, hogy az EP munkavégzése, a képviselők és munkatársaik juttatásainak rendszere, a lobbisták tevékenysége a polgárok számára érthetőbb és átláthatóbb legyen.

„Európaibb” választások

2007 novemberében az EP elfogadta azt a jogszabályt, amely alapján az európai pártok anyagi támogatást nyújthatnak a 2009-es európai választási kampányokhoz. Ennek célja, hogy a választás minél inkább az országhatárokon átívelő, európai legyen.

Az új jogszabály javítja az európai pártok pénzügyi stabilitását, így mód lesz például arra, hogy az egyik évben megtakarított forrásokat a következő évben használják fel. Lehetővé válók európai politikai alapítványok létrehozása is. Ezek hozzájárulhatnak többek között a nyilvános politikai vitákhoz, szemináriumokhoz, képzésekhez és konferenciákhoz támogatnak, valamint fórumot biztosítanak a nemzeti politikai alapítványokkal és a tudományos élet szereplőivel végzett közös munkához.

Pártok, frakciók

Az európai politikai pártok összesen évente mintegy 10 millió euró uniós támogatást kapnak az Európai Parlamenten keresztül. Az EU 2008-as költségvetése alapján összesen 5 millió euró jut az új politikai alapítványoknak. 2008-ban tíz európai párt kapott támogatást az EP-től.

Ezek a következők (angol rövidítésekkel): Európai Néppárt (EPP), Európai Szocialista Párt (PES), Európai Liberális Demokrata és Reform Párt (ELDR), Európai Zöld Pártok Szövetsége (EFGP), Európai Baloldali Pártja (EL), Európai Demokrata Párt (PDE/EDP), Szövetség a Nemzetek Európájáért (AEN), Független Demokraták Európai Szövetsége (ADIE), Európai Szabad Szövetség (EFA), EU Demokraták (EUD).

Az előbbieket tehát az európai pártok, amelyek nem vágnak egybe az Európai Parlament hét pártfrakciójával.

Ez utóbbiak a következők: Európai Néppárt (Kereszténydemokraták)-Európai Demokraták, az Európai Parlament Szocialista Képviselőcsoportja, Liberálisok és Demokraták Szövetsége Európáért, Nemzetek Európájáért Unió, Zöldek/Európai Szabad Szövetség, Egységes Európai Baloldal/Északi Zöld Baloldal, Függetlenség/Demokrácia Képviselőcsoport. A nyolcadik képviselőcsoportot a független képviselők alkotják.

A frakciók neve és összetétele a 2009-es választások után az eredményektől függően változhat, a képviselőcsoportok ugyanis hivatalosan az új parlament első ülésén jönnek létre.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

A nemzeti pártok finanszírozásának tilalma

Ugyan a jogszabály megengedi az európai politikai pártoknak, hogy pénzüket felhasználják az európai választási kampányban, ezeket a forrásokat semmilyen körülmények között nem szabad más pártok, különösen nemzeti pártok és jelöltek közvetlen vagy közvetett finanszírozására fordítani.

A parlamenti munka reformja

A plenáris ülések napirendje 2008-tól a következő alapelvet követi: a főbb jogalkotási napirendi pontokat keddre csoportosítják, a hét legfontosabb vitáját szerdán délelőtt tartják, és a szerda délutánt szentelik az időszerű, politikai érdeklődésre számot tartó kérdéseknek.

A parlamenti jelentéstevők a korábbinál hosszabb felszólalási időt kapnak, és a plenáris jogalkotási vitákban övék az utolsó szó is. Hogy a felszólalók előzetesen rögzített listáján nem szereplő, ám hozzászólni kívánó EP-képviselők is elmondhassák a véleményüket, minden vita végén öt perctel hagynak arra, hogy a teremben lévő képviselők szót kérjenek az elnöktől.

Egységes fizetés az EP-képviselőknek

Az EP-képviselők státútumát 2005 júniusában hagyta jóvá a parlament.

Mostanáig az EP-képviselők a saját országuktól kapták a fizetésüket, és ott is adóztak. (A legtöbb országban az európai és az „otthoni” képviselők ugyanannyi fizetést kaptak. Magyarország a kivételek közé tartozik - a szerk.) Ez a képviselők között jelentős fizetékülönbséghez vezetett. Az új uniós szabályozás értelmében 2009 júniusától az új EP-képviselők az Európai Parlamenttől kapják majd a fizetésüket - mindenki ugyanannyit.

A képviselői fizetés az Európai Bíróságon dolgozó bírók fizetésének a 38,5 százaléka lesz. Ez 2009-ben 7.665 eurót jelent.

Az európai parlamenti képviselők az EU költségvetésébe fogják befizetni jövedelemadójukat, de a tagállamoknak megmarad az a lehetőségük, hogy legfeljebb a nemzeti kulcsok mértékéig ők is megadóztassák a fizetéseket.

A jogszabály szerint a tagállamok kérhetnek átmeneti felmentést az új előírások alól. Azoknak a jelenlegi EP-képviselőknek, akiket újraválasztanak, szintén lehetőségük lesz arra, hogy a most hatályos nemzeti jogszabályok alapján kapják a fizetésüket.

A költségtérítések nagyobb átláthatósága

Az új státútum megváltoztatja az európai parlamenti képviselők utazási költségtérítésének módját is. A mostani, átalányjellegű térítés helyett a ténylegesen felmerülő, igazolt költségeket fogják figyelembe venni. Az EP-képviselők közös, uniós nyugdíjrendszerbe fognak tartozni.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Az asszisztensek fizetésének új szabályai

Változnak az EP-képviselők munkatársainak foglalkoztatását érintő szabályok is. Az európai parlamenti képviselők a parlamenti asszisztenciára kapott keretösszeg legfeljebb negyedét fordíthatják majd tanulmányok megrendelésére, illetve egyéb tanácsadói munkára.

2009 júniusától a tagállamokban dolgozó asszisztensek szerződéseit hitelesített kifizető ügynökségek fogják kezelni. A Brüsszelben, illetve Strasbourghban dolgozó munkatársakra pedig az európai köztisztviselőkéhez hasonló szociális és fizetési rendszer lesz érvényes. A képviselők továbbra is teljesen szabadon választhatják meg asszisztenseiket, a rájuk bízott feladatokat és a munkaszerződések időtartamát.

Az EP arról is döntött, hogy az európai parlamenti képviselők nem alkalmazhatják asszisztensként közeli családtagjaikat.

Lobbisták nyilvános jegyzéke

Az Európai Parlament 2008 májusában azt javasolta, hogy hozzák létre a Tanácsban, a Bizottságban és az EP-ben működő lobbisták átlátható, nyilvános jegyzékét. Lobbitevékenységet ezen intézményekben csak az folytathatna, aki regisztrálta magát a listán.

A 2008. májusi javaslat szerint a lobbistáknak el kell fogadniuk egy meghatározott magatartási kódexet, a szabályok megszegése esetén pedig elveszíthetik az engedélyüket.

Az európai parlamenti képviselők azt is javasolták, hogy a jegyzék foglaljon magában „teljes körű pénzügyi közzétételt” a lobbisták részéről. Különösen a szaktanácsadó cégeknek és ügyvédi irodáknak kellene nyilatkozniuk eszerint főbb ügyfeleikről és a lobbitevékenységgel járó költségekről. A nem kormányzati szervezeteknek és agytrösztöknek előírnák, hogy adják meg általános költségvetésüket és fő finanszírozási forrásait.

A három uniós intézmény közös munkacsoportot hozott létre a jogszabály mielőbbi elfogadására.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLAMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Illegális bevándorlás: az EP elfogadta a visszatérési irányelvet

Az Európai Parlament 2008 júniusában, a „visszatérési irányelv” elfogadásával jelentős előrelépést tett az európai bevándorlási politika létrehozása felé. A 2011-ben hatályba lépő jogszabály az illegális bevándorlókat a hazájukba történő önkéntes visszatérésre ösztönzi, és kötelező előírásokat állapít meg az őrizet, illetve az újrabelépési tilalom időtartamáról. Az irányelv jogi garanciákat is nyújt, nyitva hagyva a tagállamok előtt a kedvezőbb előírások alkalmazásának lehetőségét.

Az Európai Parlament a Tanáccsal előre egyeztetett módosítások elfogadásával biztosította, hogy a tagállamok ne alkalmazhassanak az EU előírásainál kedvezőtlenebb bánásmódot az illegális bevándorlókkal szemben – nyitva hagyva ugyanakkor az ennél kedvezőbb előírások alkalmazásának lehetőségét.

Az irányelvet csak a kiutasítási határozat megléte esetén kell alkalmazni, és a tagállamok kezében hagyja annak a jogát, hogy eldöntsék, legalizálják-e az okmányokkal nem rendelkező bevándorlókat vagy sem. A szavazás során – élénk vitát követően – az Európai Néppárt és az UEN teljes frakciója támogatta a szöveget, a Zöldek és az Egységes Európai Baloldal ellene szavazott. A szocialisták, a liberálisok és az IND/DEM szavazatai megoszlottak.

Az önkéntes visszatérés ösztönzése

A politikai megállapodás kétlépcsős koncepciót vezet be: a kiutasítási határozatot először egy (hétől harminc napig terjedő) „önkéntes visszatérési” periódus követi, amely után a kitiltási végzés következhet. Ha az utóbbit igazságszolgáltatási szerv mondja ki, és fennáll a veszély, hogy az érintett személy kivonja magát alóla, a bevándorlót bírósági vagy közigazgatási határozat alapján zárt központban helyezhetik el. Az irányelv megállapítja a fogva tartás maximális időtartamát – amely jelenleg egyes tagállamokban korlátlan lehet –, és meghatározza a biztosítandó életkörülményekre vonatkozó előírásokat, köztük az orvosi ellátáshoz való jogot, illetve a gyermekek esetében az oktatáshoz való jogot.

Ha valakit az önkéntes visszatérés határidejének lejártát követően kitoloncolnak, a hatóságok „újrabelépési tilalmat” állapíthatnak meg. Ennek időtartama alatt a kitoloncolt nem léphet az unió területére.

Hat hónapos, tizenkét hónappal meghosszabbítható őrizet

A fogva tartás időtartama legfeljebb hat hónap lehet, azonban ez bizonyos esetekben további tizenkét hónappal meghosszabbítható. Az újrabelépési tilalom időtartama – ha az érintett személyt az „önkéntes visszatérés” időszakának leteltét követően kitoloncolták – maximum öt év lehet, kivéve, ha az adott személy „komolyan” veszélyezteti a közbiztonságot. Ez utóbbi esetben hosszabb tilalmat is megállapíthatnak. A tagállamoknak ugyanakkor megmarad a lehetőségük, hogy e tilalmat feloldják, töröljék vagy felfüggeszék.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

Ha a bevándorlót közigazgatási határozat alapján tartják őrizetben, a határozatot „a lehető legrövidebb időn belül” bírónak is jóvá kell hagynia. Ezt a határidőt az EP szakbizottsága 48 órára rövidítette le.

A gyermekek és a családok fogva tartása mint „legvégső eszköz”

A szöveg rendelkezik a gyermekek és a családok helyzetéről. A gyermekeket semmilyen kényszerítő intézkedés nem sújthatja, fogva tartásuk pedig csak „legvégső eszköz” lehet. A kíséret nélküli kiskorúakat csak akkor lehet kiutasítani, ha érkezésükkor családjuk vagy valamely befogadó intézmény gondozásba veszi őket.

Sürgősségi helyzetek

Egy a Tanács kezdeményezésére beillesztett cikk „sürgősségi helyzetekben” nagyobb rugalmasságot biztosít a közigazgatási hatóságoknak. Eszerint ha a kiutasítandó harmadik országbeli állampolgárok „rendkívül nagy száma” „súlyos és előre nem látott terhet” ró az adott tagállam közigazgatási és bírósági kapacitásaira, a bírósági kontroll határideje kitolható, és a fogva tartási körülmények is eltérhetnek az előírtaktól.

A tagállamoknak továbbá figyelembe kell venniük a származási ország helyzetét is, a visszaküldés tilalmának elvével összhangban. Ez kimondja, hogy egyetlen állam sem küldhet vissza semmilyen módon egy menekültet olyan országba, ahol annak élete vagy szabadsága veszélyben van. Az Európai Bíróság ítélete értelmében a jövőben az Európai Parlament a Tanáccsal közösen, együtt döntési eljárásban határozza meg, mely országok tekinthetők „biztonságosnak”.

Az „eljárési irányelv” alkalmazása

Az irányelv előírja, hogy az anyagi forrásokat nélkülöző illegális bevándorlóknak – a nemzeti jogszabályokkal és a menedékjogért folyamodóknak való segítségnyújtást szabályozó 2005-ös „eljárési irányelvvel” összhangban – ingyenes jogi segítséget kell nyújtani.

A 2008-2013 közötti időszakban 676 millió euróval rendelkező Európai Visszatérési Alap a jogi segítségnyújtás finanszírozására is felhasználható.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPAPARLAMENTET

A CIA-jelentés: az EP egyes tagállamokat bírál az amerikai hírszerzés európai repülőjáratai miatt

A CIA több mint ezer alkalommal vette igénybe az európai légitérter, az Európában található amerikai katonai támaszpontokon pedig titkos börtönöket tartott fenn – ezt állapította meg az Európai Parlament ideiglenes bizottsága. A 2007-ben elfogadott jelentés egyes tagállamoknak felrója, hogy passzívan viselkedtek az illegális műveletek kapcsán, a Tanács pedig nem működött együtt az ügyek kivizsgálásában.

Az ideiglenes bizottság 2007. február 14-én elfogadott jelentése szerint egyes európai országok „szemet hunytak a felett”, hogy a CIA repülőgépeit országuk területén „olykor rendkívüli kiadatásra vagy foglyok illegális szállítására használták”.

Egyes európai országokban – így a jelentés – „a titkos fogdák egy része amerikai katonai támaszpontok területén helyezkedhetett el”, s megállapítható volt, hogy a vendéglátó európai országok „lazítottak az ellenőrzésen”.

Mindezek alapján a parlament arra kérte a Tanácsot, „gyakoroljon nyomást valamennyi érintett tagállamra annak érdekében, hogy szolgáltatassanak teljes körű és tárgyilagos információkat a Tanács és a Bizottság számára, adott esetben pedig szervezzenek meghallgatásokat, és a legrövidebb időn belül indítsanak független vizsgálatot.”

Az azóta eltelt időben az ügy nyomon követésével megbízott parlamenti Állampolgári Jogi Bizottság tagjai – az érintett tagállamok válaszában hiányában – munkacsoportot hoztak létre.

CIA-repülőjáratok

„2001 vége és 2005 vége között legalább 1245, a CIA által üzemeltetett járat vette igénybe az európai légitérter vagy szállt le európai repülőtereken” – áll az EP által 2007-ben elfogadott szövegben. A képviselők hozzátették, „e repülések nem mindegyike szolgálta rendkívüli kiadatás céljait”.

A jelentésben a képviselők 21 részletesen dokumentált rendkívüli kiadatást sorolnak fel, amelyeknek szenvedő alanyait valamely európai országon keresztül szállították, vagy akik az elrablásuk idején valamely tagállamban laktak. Az EP „kéri az európai országokat, hogy kártalanítsák a rendkívüli kiadatások ártatlan áldozatait”.

A parlament tehát elítélte a kiadatásokat mint „az Egyesült Államok által a terrorizmus elleni küzdelemben használt törvénytelen eszközt”, és azt is, hogy „egyes európai országok titkosszolgálati és kormányzati hatóságai több alkalommal elfogadták és eltitkolták ezt a gyakorlatot”. A képviselők felszólították a Tanácsot és a tagállamokat, „adjanak ki egy olyan egyértelmű és hathatós nyilatkozatot, amely felszólítja az Egyesült Államok kormányát, hogy vessen véget a rendkívüli letartóztatásokkal és kiadatásokkal kapcsolatos gyakorlatnak”.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ   PARLAMENTO EUROPEO   EVROPSKÝ PARLAMENT   EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT   EUROOPA PARLAMENT   ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ   EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN   PARLAIMINT NA HEORPA   PARLAMENTO EUROPEO   EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS   EURÓPAI PARLAMENT   IL-PARLAMENT EWROPEW   EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI   PARLAMENTO EUROPEU   PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKÝ PARLAMENT   EVROPSKI PARLAMENT   EUROOPAN PARLAMENTTI   EUROPAPARLAMENTET

Kínzások

A jelentés megemlíti, hogy az ideiglenes bizottság által vizsgált kiadatok az esetek többségében titkos fogva tartással jártak, a kihallgatásokon pedig kínzást alkalmaztak, ahogy az EP ideiglenes bizottságának egyes áldozatok is beszámoltak. Az Egyesült Királyság volt üzbecisztáni nagykövete, Craig Murray azt mondta, a bevett gyakorlat szerint a harmadik országok titkosszolgálatai által kínzással megszerzett információkat átadták a brit titkosszolgálatoknak, s erről a brit kormány tudomással bírt.

Az együttműködés hiánya

A képviselők megjegyezték, hogy „több tagállam”, valamint az Európai Unió Tanácsa „vonakodtak együttműködni” az ideiglenes bizottsággal, és „aggasztó, hogy az áldozatok, a nem kormányzati szervezetek, a média és a parlamenti képviselők által felvetett kérdésekre nem érkeztek konkrét válaszok, ami hozzájárult a már szilárdan megalapozott vádak további erősítéséhez”. Az EP szerint a Tanács „először eltitkolta az amerikai kormány magas rangú tisztviselőivel folytatott rendszeres megbeszélések tényét, és ezekről később is csak részleges információkat adott”. A jelentés ezt a magatartást „teljességgel elfogadhatatlannak” nevezi. Az ilyen „mulasztások” – olvasható a jelentésben – minden tagállamot érintenek, hiszen „a Tanács tagjaiként kollektív felelősséget viselnek”.

Az EP különösen rossznak minősítette az osztrák, az olasz, a lengyel, a portugál és a brit kormány együttműködési hajlandóságát.

A végleges jelentést nem túl nagy többséggel, 382 igen, 258 nem, 74 tartózkodó szavazattal fogadták el.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

REACH: kevesebb kockázat a vegyi anyagokból, de a vegyipar büntetése nélkül

Az Európai Parlament 2006 decemberében ambiciózus jogszabályt fogadott el a vegyi anyagokról. A rendelet szerint a vegyiparnak kell igazolnia termékei biztonságosságát. A REACH a forgalomban levő mintegy 100 ezer vegyi anyag közül hozzávetőleg 30 ezer regisztrálását írja elő. A jogszabály célja a vegyi termékek biztonságosságának növelése, az állatkísérletek számának csökkentése, valamint a versenyképesség fokozása és a kereskedelem elősegítése. 2007. júniusi hatálybalépésekor a rendelet közel negyven korábbi jogszabály helyébe lépett.

Az Európai Bizottsággal és a tagállamokkal három éven át folytatott vita során a parlament fontos változtatásokat ért el a rendelettervezetben. Ezek közé tartozik a legveszélyesebb anyagok biztonságosabb alternatívákkal történő helyettesítése, a gyártók egészséggel és környezettel kapcsolatos „kötelező gondossága”, valamint az állatkísérletek kiváltásának előmozdítása.

A Bizottság által 2003. október 29-én javasolt REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals, azaz a vegyi anyagok regisztrálása, értékelése és engedélyezése) közel negyven korábbi jogszabály helyébe lép.

A rendelet az évi egy tonnánál nagyobb mennyiségben gyártott vagy behozott mintegy 30 ezer anyagra terjed ki.

Közegészség kontra vegyipari versenyképesség

A modern társadalom nem tud megenni vegyi anyagok nélkül, és az iparág központi szerepet játszik az EU gazdaságában. A vegyi anyagok termelése és felhasználása azonban kockázatot is jelent az egészségre és a környezetre. Legalább részben a vegyi anyagokat teszik felelőssé bizonyos betegségek, például az allergiák, az asztma, a daganatos betegségek néhány formája és a termékenységi problémák számának növekedéséért. Az információk azonban kívánnivalót hagynak maguk után, mivel sok esetben nem végeztek megfelelő kutatást.

A parlamentben folytatott hosszú és intenzív viták leginkább ellentmondásos kérdése az volt, hogyan lehet egyensúlyt teremteni a közegészség és a környezet védelme, illetve a vegyipar versenyképességének megóvása között. Eleinte a képviselőcsoportok és a bizottságok kifejezetten eltérő állásponton voltak, különösen a regisztrálás és az engedélyezés követelményeit illetően. Fokozatosan azonban sikerült megegyezésre jutniuk, így végül sikerült biztosítani a parlamenti többséget a REACH támogatására.

A helsinki székhelyű Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) 2007 júniusában kezdte meg a munkáját, és 2008. június 1-jétől fogadja a regisztrációkat.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Regisztrálás és biztonsági jelentések

A jóváhagyott szöveg előírja az évi egy tonnánál nagyobb mennyiségben előállított vagy behozott vegyi anyagok uniós gyártói és importőrei számára, hogy az Európai Vegyianyag-ügynökségnek benyújtott regisztrációs dokumentációban adatokkal igazolják azok biztonságosságát. A regisztrálás elmulasztása esetén az anyagot tilos az EU-ba behozni, illetve ott előállítani.

Az európai parlamenti képviselők és a Tanács végül abban állapodtak meg, hogy csökkentik az évi 10 tonnánál kisebb mennyiségben előállított anyagok regisztrálására vonatkozó tájékoztatói követelményeket. Évi 10 tonnát meghaladó mennyiségek esetén kémiai biztonsági jelentés is szükséges az anyag biztonsági értékelésének dokumentálásához, de kisebb mennyiségek esetén nincs szükség ilyenre.

Veszélyes anyagok engedélyezése

A REACH előírja a „különös aggodalomra okot adó” minősítésű anyagok engedélyeztetését is. Ez a pont volt az egyik legvitatottabb a parlamentben. Végül korlátozták legveszélyesebb anyagokra kiadható engedélyének hosszát, és előírták, hogy amint lehet, biztonságosabb anyagokkal kell kiváltani ezeket.

A becslések szerint a REACH értelmében regisztrálandó 30 ezer anyag közül körülbelül 3 ezer minősül veszélyesnek és tartozik ezáltal a szigorú engedélyeztetési eljárás alá. A veszélyes anyagok gyártói kötelesek terveket benyújtani arról, milyen biztonságosabb anyagokkal helyettesítik ezeket. Amennyiben ilyen alternatíva nem létezik, a gyártóknak kutatási tervet kell benyújtaniuk.

Több mint 17 ezer, igen kis mennyiségben előállított vegyi anyagnak nem kell átesnie majd szigorú vizsgálaton, ám a veszélyes termékekre minden eddigénél fokozottabb ellenőrzés fog vonatkozni. A perzisztens, bioakkumulatív és mérgező anyagokat, valamint az endokrin rendszert károsító anyagokat így ki kell vonni a forgalomból, ha megfelelő alternatívák állnak rendelkezésre.

A legveszélyesebb és legnagyobb mennyiségben előállított vegyi anyagokat 2010. december 1-jéig kell regisztrálni, a biztonságosabbak és kisebb mennyiségben gyártottak a kockázat mértékétől és az éves előállított mennyiségektől függően 2013. június 1-jéig vagy 2018. június 1-jéig várhatnak.

Bizonyítási teher

A REACH a bizonyítási terhet (azaz a vegyi anyagok biztonságossági vizsgálatát és értékelését) a hatóságokról az iparágra hárítja át. A régi szabályozási struktúra ugyanis eredménytelennek bizonyult a mintegy 100 ezer, már forgalomban levő vegyi anyag értékelésénél. Az elmúlt mintegy 20–25 év csak során körülbelül 140 vegyi anyagot minősítettek teljes körű kockázatértékelést igénylőnek, közülük pedig csupán negyvenet tanulmányoztak.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

Kötelező gondosság és állatkísérletek

Az EP kérésére a rendelet a gyártók számára előírja a „kötelező gondosságot” is. A fogyasztókat eszerint tájékoztatni kell az esetleges veszélyekről. A jogszabály kitér az elkerülhető állatkísérletek megelőzésére is.

A REACH-rendeletet célkitűzése, hatálya és technikai összetettsége az Európai Parlament történetének egyik leglényegesebb jogszabályává tette. Nem kevesebb, mint tíz parlamenti bizottság működött közre, és a szöveg – amelynek terjedelme 2005 novemberében az első olvasatban meghaladta az ezer oldalt – az eljárás végén még mindig 750 oldalas volt.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPA PARLAMENTET

Barangolás: az EP csökkentette a külföldi mobilhasználat díjait

Az Európai Parlament 2007 májusában elfogadta az uniós mobilhálózatok közötti barangolásról (roaming) szóló rendeletet. Ez legalább 140 millió felhasználó számára csökkentette a külföldi telefonálás díját. Az új jogszabály 2007. június 30-án lépett hatályba. Az európai parlamenti képviselők hasonló, felső árkorlátokat terveznek az sms-ek és az egyéb adatátviteli szolgáltatásoknál, például a multimédiás üzeneteknél és a mobilinternetnél is.

2007 májusában az európai parlamenti képviselők nagy többséggel támogatták az EP és a Tanács közötti egyeztetésen kialakított jogszabálytervezetet, amely maximálta a külföldi mobiltelefon-használat (barangolás vagy roaming) díjait.

A mobiltelefon-használók akkor „barangolnak”, amikor külföldön, egy külföldi, „fogadó” üzemeltető hálózatához csatlakozva fogadnak vagy kezdeményeznek telefonhívásokat. A fogadó hálózat üzemeltetője, ahelyett, hogy a fogyasztónak számlázna, a használó otthoni szolgáltatójára terheli a két vállalat által megállapított „nagykereskedelmi” árat. Az otthoni hálózat üzemeltetője ez után ezt kifizetési a felhasználóval, vagy levonja az összeget a felhasználó feltöltőkártyájáról.

A rendelet előtt a felhasználók a roaminghívásokért percenként átlagosan 1,15 eurót fizettek. Ez a nagykereskedelmi szolgáltatás tényleges költségének ötszöröse.

A szándék nem az volt, hogy az EU által meghatározott árú roamingdíjakat állapítsanak meg, hanem az, hogy olyan plafonértéket vezessenek be, amely alatt a mobilszolgáltatók alacsonyabb árak megállapítása révén versenyezhetnek, és még így is méltányos hasznot tudhatnak magukénak.

2009-től 43 eurócent percenként

A barangolást szabályozó rendelet bevezette a felhasználók számára kedvező maximális díjat, az eurotarifát. E szerint az otthoni üzemeltetők a hozzáadottérték-adó nélkül 2009 nyarától percenként legfeljebb 43 eurócentet kérhetnek ügyfeleiktől barangolós híváskezdeményezés, és legfeljebb 19 eurócentet (szintén hozzáadottérték-adó nélkül) hívásfogadásért esetén.

Az az átlagos nagykereskedelmi ár, amelyet a külföldi üzemeltető roaminghívások nyújtása esetén a barangoló ügyfél otthoni üzemeltetőjére terhelhet, 2009-ben 26 eurócentre csökken.

Automatikus eurotarifa és automatikus díjinformáció határátlépéskor

Az európai parlamenti képviselők az „opt-out” modell mellett döntöttek, amely biztosítja, hogy automatikusan az eurotarifa alkalmazandó, kivéve, ha az ügyfél nem azt választja. A rendelet előírja, hogy „alapvető, személyre szóló árazási tájékoztatást kell adni a barangoló ügyfélnek [...] a híváskezdeményezésre és -fogadásra vonatkozó barangolási díjakról (hozzáadottérték-adóval együtt)” rögtön a határátlépést követően. A képviselők úgy vélték, ha a felhasználóknak választaniuk kellene az

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

eurotarifát, sokan nem élnének ezzel a lehetőséggel, az üzemeltetőket pedig semmi nem ösztönözné annak reklámozására.

Az EP-képviselők véleménye

A parlament már 2005 decemberében a barangolási díjak csökkentésére szólította fel a szolgáltatókat, és „aggodalmát fejezte ki a versenyellenes megállapodások és az erőfölénnyel való visszaélés kockázata” miatt. A képviselők saját kezdeményezésű jelentésben kérték fel „az Európai Bizottságot, hogy a határokon átnyúló mobiltelefonálás magas díjszabását igyekezék további kezdeményezésekkel csökkenteni”.

A jövő: eurotarifa 2010 után?

A 2010-ben hatályát veszítő, jelenlegi barangolásra vonatkozó rendelet Bizottság által végzett 2008-as felülvizsgálata arra a következtetésre jutott, hogy az üzemeltetők közötti verseny még nem elég erős, mivel a barangolósos híváskezdeményezések díja nem változik kellőképpen a maximális felső határ alatt. Az EP ipari szakbizottsága ezért jelenleg a Bizottság azon 2008. szeptemberi javaslatán dolgozik, amely új jogszabályban határozná meg a maximális árakat a 2010 és 2013 közötti időszakra.

Az EP-képviselők tanulmányozzák az üzemeltetők számlázási gyakorlatait is. Néha ugyanis előfordul, hogy a szolgáltatók másodperc helyett percenként számláznak. Az ehhez hasonló módszerek rejtett költségeket adnak a roaminghívásokhoz.

Az sms-ek és a mobilinternetes böngészés költségeinek csökkentése

Az EU további fellépésére van szükség a szöveges üzenetek küldői által fizetett kiskereskedelmi árak és az egyéb adatátviteli barangolási szolgáltatások, például a multimédiás üzenetek (mms) és a laptopos vagy mobiltelefonos internetes böngészés nagykereskedelmi díjainak csökkentéséért.

Jelenleg az EU-n belüli másik országból küldött sms díja a hazai üzenet árának tízszerese is lehet. Az adatátviteli barangolási szolgáltatások ára a Bizottság 2008. júniusi tanulmánya szerint jelenleg megabájtonként 5 és 10 euró között van.

Várható lépések

Az EP ipari bizottsága 2009. március 9-én szavazott a barangolási díjakról szóló új javaslatról. A parlament egésze várhatóan a 2009. áprilisi plenáris ülésen fogadhatja el a jogszabályt.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLAMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Az EP a szabad szolgáltatásnyújtás és az európai szociális modell mellett

2009 végétől kezdve a szolgáltatók – az utazásszervezőktől a fodrászokig – az EU-ban mindenütt szabadon dolgozhatnak, miután az Európai Parlament elfogadta az utóbbi évek egyik legfontosabb uniós jogszabályát, a szolgáltatási irányelvet. Az EP jelentősen átdolgozta az eredetileg még 2004-ben javasolt, és nagy vihart kavart szöveget.

Az irányelv célja az európai integráció – a személyek, az áruk és a tőke szabad mozgása után – negyedik alapvető szabadságának érvényesítése anélkül, hogy ez a tagállamok szociális normáinak rovására menne. A feladat nehézsége abban rejlett, hogy egyrészt meg kellett felelni a fogyasztók, a munkavállalók és a szolgáltatásnyújtók érdekeinek, másrészt szemben álltak egymással a liberalizálás hívei és a szociális normák védelmezői. Egy másik fontos törésvonal az EU „rég” és „új” tagállamai között húzódott.

A parlament végül képes volt a különböző érdekek összehangolására. Hosszas és nehéz tárgyalások után a képviselők olyan szöveget fogadtak el, amelyet a Tanácsban képviselt európai kormányok számára is megfelelő volt.

A szolgáltatási szektor az európai gazdaság majd kétharmadát teszi ki. Ám a piacot – előnyeinek kiaknázása érdekében – versenyképesebbé és nyitottabbá kellett tenni. A szolgáltatási irányelvre irányuló javaslat – abban a formában, amelyben az Európai Bizottság azt 2004 elején előterjesztette – akkora vitát gerjesztett, hogy valószínűleg része volt abban is, hogy a francia polgárok leszavazták az EU alkotmányszerződését.

A legnagyobb probléma „származási ország elvéből” adódott. Ez az elv azt jelenti, hogy a szolgáltatásnyújtók a származási országukban érvényes szabályok alapján végezhetik volna tevékenységüket a többi tagállamban is. Az Európai Parlamentben voltak, akik attól féltek, hogy ezzel egészségtelen verseny veszi kezdetét a tagállamok között, és beindul a „szociális dömping”, míg mások azt hangsúlyozták, hogy szükség van a munkavállalók szabad mozgásának megkönnyítésére és a szektor versenyképességének növelésére.

A parlamentiben végül elért kompromisszum szélesebbre tárja a szolgáltatások belső piacát a határokon átnyúló verseny előtt, ugyanakkor nem veszélyezteti az európai szociális modellt sem.

Egyensúly a gazdaság és a szociális jogok között

A parlament nem kevesebb, mint tíz szakbizottsága másfél év alatt több megoldási lehetőséget is megvizsgált annak érdekében, hogy a szövegről konszenzus alakuljon ki. Az időnként heves vita eredményeképpen 2006 februárjában megállapodás jött létre az EP két legnagyobb képviselőcsoportja, az európai néppárti és a szocialista frakció között.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPARLAMENTET

A plenáris ülés elé került első változatban kifejezetten szerepelt, hogy az irányelv semmilyen módon nem érinti a tagállamokban hatályos munkajogot, sem pedig a munkavállalási vagy foglalkoztatási feltételeket, valamint a munkaadók és a munkavállalók közötti – akár jogszabályokon, akár kollektív szerződéseken alapuló – szerződéses kapcsolatokat. A szövegből kikerült a származási ország elve is. Az első olvasatban számos új tagállami képviselő a tervezet ellen foglalt állást, sokan úgy vélték ugyanis, hogy a jogszabály továbbra is szükségtelen akadályokat gördítene főleg a Nyugat-Európában tevékenykedő, új tagállami vállalatok elé.

A második olvasatban elfogadott változtatásokkal az EP 2006 novemberében végül nagy többséggel elfogadta a jogszabályt. A GUE/NGL frakció, a zöldek, valamint például a francia szocialisták még ekkor is az irányelv ellen foglaltak állást.

A szolgáltatások megkönnyítése és a garanciák

Az irányelv, amelyet legkésőbb 2009. december 29-től az egész EU-ban alkalmazni kell, jelentősen meg fogja könnyíteni a szolgáltatásnyújtók letelepedését és szakmai tevékenységét a többi tagállamban. Például annak a vállalkozásnak, amely az EU valamely más országában szállodát kíván üzemeltetni, nem kell többé több különböző (nemzeti, regionális vagy helyi) hatósággal tárgyalnia, hanem közülük csak eggyel, ahol „egyablakos ügyintézés” formájában valamennyi adminisztratív elvárásnak eleget tehet.

Az irányelv kifejezetten tiltja a szabad szolgáltatásnyújtás korlátozását. Vagyis a korábbinál egyszerűbb lesz az EU más országaiban ideiglenes jelleggel szolgáltatást nyújtani. Nem lesz szabad például többé megkövetelni egy síoktatótól, hogy letelepedjék abban az országban, amelyben ideiglenesen dolgozni akar. A szolgáltatás időleges nyújtója ugyanakkor köteles lesz alávetni magát a tevékenysége szerinti tagállam munka- és szociális jogszabályainak. Az irányelv egyébként sem bírálja felül a tagállamok munkavállalóinak javát szolgáló munkajogi szabályokat vagy kollektív jogokat.

Kizárt szolgáltatások

Bizonyos szolgáltatások nyújtását kizárták az irányelv hatálya alól. Így tehát a jogszabály nem vonatkozik az általános érdekű nem gazdasági szolgáltatásokra, egyes szociális szolgáltatásokra vagy ágazati szabályozás által már lefedett (audiovizuális, pénzügyi vagy közlekedési) szolgáltatásokra. Az általános érdekű szolgáltatások kérdésében a ratifikációra váró lisszaboni szerződés szolgál bizonyos támpontul, ez ugyanis elismeri e szolgáltatások sajátos jellegét. Egyes parlamenti képviselők ugyanakkor nehezményezik, hogy az Európai Bizottság nem terjesztett elő idevágó, pontosító javaslatokat. A kérdés tehát továbbra is nyitott.

Az irányelv hatálya alá nem tartozó egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban a parlament jelenleg is tárgyalja az Európai Bizottság 2008. júliusi, a betegek határokon átnyúló ápoláshoz való jogairól szóló javaslatát. A cél a valamely más tagállamban igénybe vett gyógyászati szolgáltatás megtérítésének megkönnyítése. A feladat itt is az lenne, hogy egyensúlyt alakítsanak ki a szociális és a piaci érdekek, valamint a közösségi és a nemzeti hatáskörök között.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Amikor a parlament nemet mond

Az Európai Parlament túlmehet azon, hogy módosítja az általa helytelennek tartott jogszabálytervezeteket. Ha egy javaslatot a képviselők teljesen elfogadhatatlannak tartanak, és nem látnak kilátást arra, hogy módosításokkal feljavítsák a szöveget, azt teljes egészében elvethetik. A parlament a 2004–2009-es időszakban például két fontos jogalkotási javaslatot is elutasított: a szoftverszabadalmakról szóló irányelvet és a kikötői szolgáltatások liberalizációjára irányuló terveket.

Nem született irányelv a szoftverszabadalmakról

Az Európai Parlament 2005 júliusában szinte egyhangúlag elutasította a szoftverszabadalmakról szóló irányelv tervezetét, hároméves heves vitát zárva le ezzel.

Elfogadása esetén ez az irányelv lehetővé tette volna az olyan találmányok szabadalmazását, amelyek számítógépet, számítógépes hálózatot vagy hasonló eszközökkel kapcsolatosak.

Az európai szabadalmi egyezmény (amely nem uniós jogszabály, az EU-nál nagyobb területet ölel fel) szerint szabadalom csak akkor adható ki, ha az adott találmány új, újító lépést hoz és ipari alkalmazásra alkalmas. A számítógépes programokra (azaz szoftverekre) vonatkozó szabadalmak kiadását kifejezetten kizárja – ezekre inkább szerzői jogi védelem vonatkozik. Az Európai Szabadalmi Hivatal (EPO – nem uniós szerv, az európai szabadalmi egyezmény alapján hozták létre) és a nemzeti hivatalok azonban több ezer szabadalmat adtak ki szoftvert felhasználó találmányokra.

Egy példa erre a blokkolásgátló fékrendszerek megfelelő működésének kimutatására szolgáló módszer szabadalma. Ebben az esetben a szoftvert „technikai közreműködésnek” tekintik, és így az EPO gyakorlata szerint szabadalmazható. A szabadalom ebben az esetben az érintett találmányt (fékellenőrző rendszer) és a szoftvert egyaránt védi.

A gyakorlatban tág határok között változik annak a módja, ahogyan a nemzeti szabadalmi hivatalok a szoftverekkel kapcsolatos különféle szabályokat értelmezik. Az Európai Bizottság uniós irányelvet javasolt annak világosabb meghatározására, hogy mi szabadalmaztatható és mi nem.

Nagy szoftvercégek kontra nyílt forráskód?

A parlamenti képviselők egy része – elsősorban a nagyobb szoftvercégeket védendő – azzal érvelt, hogy Európában a számítógéppel megvalósított találmányok szabadalmaztathatóságát a kutatásra fordított összegek növelésére ösztönözne, és védené az európai találmányokat a tisztességtelen versenytől. Különösen az amerikaiaktól, az USA-ban ugyanis gyakran könnyebb a hasonló találmányok szabadalmát megszerezni. Néhány kisebb társaság és a nyílt forráskódú szoftverek alkalmazását támogatók azonban inkább azzal érveltek, hogy a szoftvertalálmányokat már védik a szerzői jogok, és a számítógéppel megvalósított találmányok szabadalmazása költségekhez vezethet, ami kiszoríthatja őket a piacról.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLAMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPARLAMENTET

Az európai parlamenti képviselők mindkét oldalt meghallgatták. A szocialisták, a zöldek és az Egységes Európai Baloldal frakciójába tartozó képviselők többsége azt akarta, hogy a szabadalmak szűkebb alkalmazási körre vonatkozzanak, hogy több teret engedjenek a nyílt forráskódú innovációnak. A néppártiak, a liberálisok, valamint a Nemzetek Európáért Unió (JEN) és a Függetlenség/Demokrácia (IND/DEM) képviselői viszont úgy vélték, az irányelv segítené a cégeket, különösen a kisebbeket abban, hogy kihasználják találmányaik előnyeit.

Szavazás első olvasatban és fejlemények a Bizottságban és a Tanácsban

A parlament első olvasatban (erre még a 2004-es választás előtt került sor) úgy határozott, hogy a Bizottság irányelvtervezete nem volt elég egyértelmű abban a kérdésben, hogy mi minősül „technikai közreműködésnek”. A parlament módosításokat fogadott el annak érdekében, hogy számítógépes programot mint ilyet ne lehessen szabadalmaztatni. Más módosítások a kisvállalkozások védelmét célozták.

A 2004-es választások után az új Európai Parlament felkérte a Bizottságot, hogy vonja vissza javaslatát és kezdjen mindent előlről. A Bizottság viszont nem tette ezt, azzal érvelve, hogy a Tanács hamarosan ügyis elfogadja álláspontját, ami mindenképpen azt eredményezte volna, hogy ismét a EP-hez kerül a labda. A Tanács közös álláspontjában technikai fogalom meghatározások szerepeltek arról, mi szabadalmaztható és mi nem – ám ez a parlament számára nem volt elfogadható.

Szavazás második olvasatban

A második olvasatban történő szavazás előtt Joaquín Almunia biztos bejelentette: amennyiben az EP a közös álláspont elutasítása mellett dönt, a Bizottság nem fog új javaslatot benyújtani – azaz nem lesz uniós jogszabály a szoftverszabadalmakról. Miután kielégítő megegyezésre nem volt kilátás, a képviselőcsoportok mind egyetértettek abban, hogy egy jogszabály hiánya jobb, mint egy rossz jogszabály. A képviselők ezért a szöveg elutasítására szavaztak.

Nem született irányelv a kikötői szolgáltatásokról

A parlament 2006 januárjában – 532 szavazattal, 120 szavazat ellenében, 25 tartózkodással – végleg elutasította a kikötői szolgáltatásokról szóló irányelvtervezetet. Ennek célja az volt, hogy „korszerűsítse a kikötőket és növelje munkamennyiségüket”, és az EU-szerződéssel összhangban nyissa meg a verseny előtt a kikötői szolgáltatásokat (például a hajók be- és kirakodását), és csökkentse a torlódást a közutakon, a biztonságot, a munkahelyeket és a szociális biztonságot egyidejű védelmével.

A teheráru-kezelés több ezer főt foglalkoztat az EU-ban, különösen Hollandiában, Belgiumban, Franciaországban és az Egyesült Királyságban.

Ez az elutasítás a Bizottság 1997-es háttér-vitaanyagával elindított hosszas vita végére tett pontot, amely a növekedés és a munkahelyek fellendítéséhez a kikötők közötti fokozottabb verseny szükségessége mellett érvelők, valamint azok között folyt, akik úgy gondolták, hogy a liberalizáció sok kikötői munkahely elvesztéséhez, illetve a munkakörülmények és a biztonság romlásához vezetne.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPAPARLAMENTET

Vasúti liberalizáció: nagyobb verseny, több jog az utasoknak

2010 januárjától több vasúttársaság versenyezhet egymással az uniós államok között közlekedő utasokért. Az Európai Parlament 2007 szeptemberében fogadta le azt a jogszabályt, amelynek célja a vasúti szolgáltatók határokon átnyúló versenyének megteremtésén kívül az utasok alapvető jogainak biztosítása.

Három éves egyeztetési folyamatot követően az EP támogatta a határokon átnyúló versenyt a vasúti szektorban. A képviselők egy sor jogot is kiharcoltak az utasok számára, így például azt, hogy a nemzetközi járatok késése esetén kártérítés jár. A piaci fejlemények figyelembe vételével később döntenek arról, hogy a tagállamok belföldi vasúthálózatát is megnyissák-e a külföldi verseny előtt.

A nemzetközi vasúti szolgáltatások nyújtásának szabadsága

A szolgáltatók 2010-től szabadon nyújthatnak nemzetközi személyszállítási szolgáltatásokat a határokon keresztül az EU-ban. Az utasok számára kötelező lesz megfelelő, előírt minőségű szolgáltatást nyújtani. A jogszabály rendelkezik arról is, hogy az európai engedéllyel rendelkező mozdonyvezetők az EU bármely országának vasúthálózatán dolgozhatnak.

Az Európai Bizottság 2012-ben felülvizsgálja e szabályok alkalmazását, és ekkor fogja értékelni, hogy javasolja-e a liberalizáció kiterjesztését a belföldi vasútvonalakra, ezekre ugyanis a jogszabály egyelőre nem vonatkozik.

2007 januárjában, második olvasatban a parlament elutasította a közlekedési szakbizottság ajánlását, és úgy határozott, nem állapít meg határidőt a nemzeti vasúti szolgáltatások liberalizációjára.

Az utasok jogai

Kártérítési szabályok

A határokon átnyúló utaknál a vasúttársaság miatti egyórás vagy hosszabb késés esetén a viteldíj 25 százaléka, kétórás vagy ennél hosszabb késés esetén pedig a viteldíj fele jár majd az utasnak.

Ha a késés meghaladja az egy órát – bizonyos korlátozásokkal – az utasok számára ingyenes frissítőket és szükség szerint szállodai elhelyezést, illetve elakadt vonat esetén továbbutazási lehetőséget kell biztosítani.

Ezeket a szabályokat az intercity-járatokra is alkalmazni kell.

A jogszabály ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a tagállamok a belföldi szolgáltatásoknál 15 évre, a városi, külvárosi és regionális szolgáltatásoknál pedig határozatlan időre kizárják a kártérítési szabályok alkalmazását. Dirk Sterckx (liberális, belga), az EP jelentéstevője úgy vélte: „ott tettünk különbséget, ahol számított, nem a nemzetközi és belföldi forgalom között, hanem a távolsági és helyi forgalom között”.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

Könnyebb hozzáférés a fogyatékkal élők és a kerékpárosok számára

A társaságoknak meg kell könnyíteniük az állomásokhoz és a peronokhoz való hozzáférést a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek számára, és meg kell szüntetniük a fel- és leszállás, illetve a vonaton tartózkodás valamennyi akadályát.

Ha a vasúti kocsiban ez megoldható, az utasok számára meg kell engedni, hogy kerékpárt szállítsanak a vonaton.

A mozdonyvezetők uniós engedélye

Minden mozdonyvezetőnek tanúsítvánnyal kell rendelkeznie arról, hogy megfelel a minimális képzési és alkalmassági követelményeknek, és szakmai képesítéssel rendelkezik. Ez növelni fogja a biztonságot az EU vasútjain, ugyanakkor megkönnyíti a mozdonyvezetők számára, hogy más uniós országokban dolgozzanak. Ezek a követelmények eleinte nem vonatkoznak a vonatok egyéb személyzetére, de az európai parlamenti képviselők elérték, hogy a Bizottság ezt a kérdést az irányelv hatálybalépésétől számított egy éven belül megvizsgálja, és szükség esetén új javaslatot terjesszen elő.

Biztonság és kölcsönös átjárhatóság

A nemzetközi vonatoknak meg kell felelniük az összes érintett tagállam biztonsági szabályainak. Ezek a szabályok viszont néha ellentmondásosak – Olaszországban például a vonatokon található tűzoltó berendezéseknek CO₂-port kell tartalmazniuk, nem habot, Ausztria viszont ennek pont az ellenkezőjét követeli meg. A nemzetközi szolgáltatásokat nyújtani kívánó vasúttársaságoknak eddig minden tagállamban el kellett végeztetniük a járműveikkel kapcsolatos jóváhagyási eljárást, amely évekig is eltarthat.

A parlament 2008 júliusában megállapodott a Tanáccsal arról, hogy bevezetik vasúti járművek egész EU-ra kiterjedő típusjóváahagyását. Eszerint minden olyan vasúti járművet, amelynek használatát valamely tagállamban már engedélyezték, a többiben is el kell majd fogadni. Ez csökkenti a bürokráciát és várhatóan hozzájárul a vasúti szállítás fejlődéséhez. Néhány kiegészítő nemzeti biztonsági követelmény továbbra is megengedett lesz.

Az európai parlamenti képviselők kérésére a kulturális örökség részét képező, muzeális és idegenforgalmi vasutak mentesülnek az irányelv alól.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Legfeljebb heti 48 órás munkahetet akar az EP

Tizenkét hónap átlagában legfeljebb heti 48 órában maximált munkaidőt szeretne az EP. A munkaidő-irányelv hatályba lépését követő három éven belül a képviselők megszüntetnék a tagállami kivételek lehetőségét. Az ügyelet teljes időtartama munkaidőnek számítania, tehát abba beleértenék a nem aktívan töltött munkaórákat is.

A munkaidőről szóló 2003-as uniós irányelv felülvizsgálata 2004-ben kezdődött meg azzal a céllal, hogy áttekintsék a tagállami kivételek kérdését, valamint hogy figyelembe vegyék az Európai Bíróságnak az ügyeleti időre vonatkozó ítélkezési gyakorlatát.

Az Európai Parlament az első olvasatban már 2005-ben véleményt nyilvánított, ám ezután a folyamatot a tagállamokat képviselő Tanács megakasztotta.

Három évnyi tárgyalás után a Tanácsnak 2008 júniusában sikerült közös álláspontot elfogadnia (Spanyolország és Görögország ellenszavazatával, Magyarország, Belgium, Ciprus, Málta, Portugália tartózkodása mellett). 2008 decemberében azonban az Európai Parlament - első olvasatbeli véleményét megerősítve - elutasította azt a kompromisszumot, amely a tagállamok számára lehetővé tette volna, hogy a heti 48 órás felső korlát hatálya alól kivonják magukat.

A kimaradási záradékok megszüntetése

E felülvizsgálat első olvasata során a parlament ellenezte, hogy a tagállamok kimaradhassanak az általános szabályozásból. Az Egyesült Királyság 1993-ban érte el, hogy mentesüljön a legfeljebb 48 órás munkahét-korlátozás alól. A kimaradási záradékot jelenleg nem csak az Egyesült Királyság, hanem más tagállamok is alkalmazzák. Az EU kormányai által elért kompromisszum mindeközben kimondja, hogy ha az Európai Unióban a munkahetet 48 órára kell korlátozni, az egyes tagállamok rendelkezhetnek kimaradási záradékról, és ez esetben a munkavállaló élhet e záradék adta joggal. A mentességet választó munkavállalók esetében a kompromisszum heti 60 vagy 65 órás külön felső határértéket állapít meg, amit 3 hónapos időszak átlagaként kell számítani.

A munkaidő kiszámítása tizenkét hónap átlagaként

Az EP 2008. december 17-én, a második olvasatban 421 igen, 273 nem szavazattal, 11 tartózkodás mellett megerősítette korábbi álláspontját, amely szerint a kimaradási záradékokat az irányelv hatályba lépése után három évvel hatályon kívül kell helyezni. (A második olvasatban a két leginkább vitatott pont a mentességek megszüntetése (421 igen, 273 nem, 11 tartózkodás), valamint az ügyeleti idő munkaidőnek számítása (576 igen, 122 nem, 13 tartózkodás) volt.) A képviselők többsége egyébként úgy vélte, hogy a munkaidő tizenkét hónapos referencia-időszakokra való kiszámítása elegendő rugalmasságot biztosít.

Az EP még az első olvasatban javasolta, hogy a heti munkaidő kiszámítására alkalmazott referencia-időszak hosszát (a jelenleg hatályos szöveg szerinti) négy hónapról tizenkét hónapra növeljék. Ennek

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

célja az volt, hogy biztosítsák az egyensúlyt a munkavállalók egészsége és biztonsága, valamint a rugalmas munkaszervezés között.

Munkaidőnek számítson az ügyelet

A második olvasatbeli szavazás során több mint 500 képviselő támogatta, hogy az ügyeleti idő egészét munkaidőként kelljen figyelembe venni. A Tanács különbséget kívánt tenni az „aktív” ügyelet között (amelynek során a munkavállaló tevékenységének vagy feladatának ellátása miatt a munkaadó kérésére köteles jelen lenni munkahelyén), illetve az „inaktív” – munkaidőnek nem tekintendő – ügyelet között, amelynek idején a munkavállaló ügyeletben van ugyan, de a munkaadó nem kéri feladat ellátására.

Egyéb rendelkezések

A parlament módosította a szöveget a munka és a családi élet összeegyeztetésének megkönnyítése érdekében. A képviselők kérték, hogy a munkaadók jó előre tájékoztassák a munkavállalókat munkaidejük változásáról. A munkavállalóknak jogukban áll munkaidejük módosítását kérni, és a munkaadóknak kötelességük e kérésüket figyelembe venni.

Amennyiben a rendes pihenőidőt nem lehet igénybe venni, a munkavállalók részére általános szabályként kompenzáló pihenőidőt kell biztosítani. A parlament megerősíti e rendelkezést, és úgy vélte, a kompenzáló pihenőidőt „az érintett munkaidőt követő időpontokban” kell biztosítani a hatályos jogszabályoknak vagy a szociális partnerek közötti megállapodásnak megfelelően.

A parlament egyértelművé tette a több munkaszerződéssel rendelkező munkavállalók helyzetét: a munkaidőt az egyes szerződésekben rögzített munkaidők összegeként kell meghatározni.

Az EP pontosította az irányelv hatálya alá nem tartozó, vezető beosztást betöltő személyek körét is. Eszerint ilyenek az igazgatók és a közvetlenül nekik alárendelt vezető tisztségviselők, valamint az igazgatótanács által közvetlenül kinevezett személyek.

A következő lépés

Az irányelv most a parlament és a Tanács közötti egyeztetési eljárás szakaszába lépett. A tervek szerint a májusi plenáris ülés előtt szeretnének megegyezni a tárgyalódelegációk.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLaments
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Éghajlatváltozás: uniós intézkedések a globális felmelegedés ellen

A világ első átfogó, a globális felmelegedés korlátozását célzó intézkedéscsomagját az Európai Unió fogadta el 2008 decemberében. Az európai parlamenti képviselők elfogadták az autók, az ipari létesítmények és más tevékenységek üvegházgáz-kibocsátásának csökkentését és a megújuló energiaforrások arányának növelését célzó új uniós jogszabályokat.

Az EU az új jogszabályokkal 2020-ra elérheti az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos célokat: az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 20 százalékos csökkentését, az energiahatékonyság 20 százalékos javítását és a megújuló energiaforrások arányának 20 százalékra történő növelését. Az unió a világon az első országcsoport, amely a gazdaság valamennyi ágazata számára ilyen előre mutató, jogilag kötelező célokat tűz ki. Az EU azt is vállalta, hogy még tovább megy, és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 30 százalékkal csökkenti, amennyiben 2009 végén, a koppenhágai konferencián más államok is támogatják a célkitűzéseket, és erről nemzetközi megállapodás születik.

A csomag – amelyet a Miniszterek Tanácsával folytatott intenzív tárgyalásokat követően első olvasatban, nagy többséggel fogadtak el az Európai Parlamentben – a következőket foglalja magában: az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerének (ETS) felülvizsgálata, a tagállamok széndioxid-kibocsátásának csökkentése az ETS-en kívüli ágazatokban, a széndioxid környezetvédelmi szempontból biztonságos elkülönítésének és tárolásának jogi keretrendszere, a megújuló energia felhasználásával kapcsolatos kötelező célértékek és a gépkocsik széndioxid-kibocsátásának szabályozása.

Az EU-s kibocsátáskereskedelem 2013-tól

Az EU – 2013-tól 2020-ig alkalmazandó – felülvizsgált kibocsátáskereskedelmi rendszere (ETS) az üvegházgáz-kibocsátás 21 százalékos csökkentését célozza - a 2005-ös szinthez képest. Az ETS korlátozza a megengedett kibocsátások általános szintjét, a kibocsátási jogokat viszont - a hatékony elosztás érdekében - adni-venni lehet. Az évente kiadott kibocsátási jogok össz mennyisége folyamatosan arányban csökken.

Az ETS jelenleg több mint 10 ezer energetikai és ipari létesítményre terjed ki. Ezek együtt az EU teljes széndioxid-kibocsátásának csaknem feléért, teljes üvegházgáz-kibocsátásának pedig 40 százalékáért felelősek (a fennmaradó 60 százalékkal az ETS-en kívüli kibocsátásra vonatkozó jogszabály foglalkozik). A légi közlekedési ágazat az Európai Parlament és a Tanács 2008. júliusi megegyezésének megfelelően 2012-től kerül be a rendszerbe.

Az ETS első és második időszaka során (2005–2012) a jogok nagy többségét díjmentesen osztották ki. A felülvizsgált irányelv elvben előírja, hogy 2013-tól a jogokat árverésen kell értékesíteni. Ez alól számos kivétel lesz - az Európai Tanács 2008. december 12-ei javaslatának megfelelően.

Átmeneti kivételek lehetségesek bizonyos feltételek mellett a villamosenergia-termelésnél.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLAMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPARLAMENTET

A teljes körű árverezés elve alóli kivételek lehetnek olyan ágazatokban is, amelyeket fenyeget a „széndioxid-szivárgás”, azaz a termelésnek a kevésbé szigorú éghajlat-politikával rendelkező harmadik országokba történő áttelepítése. Ez az érintett országok kibocsátásának növekedéséhez és így a globális célok ellehetetlenüléséhez vezetne.

Tagállami célkitűzések a széndioxid-kibocsátás csökkentésére

A terhek közös vállalásáról szóló határozat – amely a maga nemében a világon az első – mindegyik EU-tagállam számára kötelező nemzeti célokat tűz ki az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának az ETS-en kívüli ágazatokban (pl. közúti és tengeri közlekedés, épületek, szolgáltatások, mezőgazdaság és kisebb ipari létesítmények) történő csökkentésére. Jelenleg ezek a szektorok felelősek az EU üvegházgáz-kibocsátásának mintegy 60 százalékáért. A jogszabály célja ezek 10 százalékos csökkentése 2013 és 2020 között.

A jogszabály lehetővé teszi a tagállamok számára a kibocsátások kompenzálását, azaz hogy az ENSZ tiszta fejlesztési mechanizmusának (CDM) keretében a harmadik országokban megvalósuló projektekből eredő kibocsátási egységeket vásároljanak.

A széndioxid föld alatti tárolása

Az ipari létesítmények és az erőművek a jövőben új, a széndioxidot biztonságosan a föld alatt elkülönítő és tároló technológiákat alkalmazhatnak kibocsátásuk csökkentése érdekében. A széndioxid-elkülönítési és -tárolási (CCS) technológia használatának ösztönzésére az EP-képviselők 300 millió ETS-jogosultságból származó bevételt irányoztak elő a nagyszabású európai uniós szemléltető és kísérleti projektekre.

Az új autók széndioxid-kibocsátásának csökkentése

Az Európai Unióban nyilvántartásba vett új személygépkocsikra vonatkozó kibocsátási követelményeket megállapító új rendelet kilométerenként 120 grammos átlagos CO₂-kibocsátási célt határoz meg 2012-ig, szemben a jelenlegi 160 g/km értékkel. A járműmotorok technológiájának javításával az új személygépkocsiknál 130 g/km átlagos célértéket kívánnak elérni. A 120 g/km célértékhez szükséges további 10 g/km-es csökkenést más (egyéb jogszabályokban előírt) műszaki intézkedésekkel, például jobb gumiabroncsokkal, bioüzemanyagok használatával vagy a légkondicionáló rendszerek hatékonyságának növelésével érnék el.

Az európai parlamenti képviselőknek sikerült egy hosszú távú kibocsátáscsökkentési célértéket is meghatározniuk: 2020-ra 95 g/km.

Mindegyik gyártó egyedi átlagos széndioxid-kibocsátási célt kap, amelynek meghatározott szakaszonként kell megfelelni: a flotta 65 százalékának 2012 januárjában, 75 százalékának 2013 januárjában, 80 százalékának 2014 januárjában és 100 százalékának 2015-től. Az időközi célokat nem teljesítő gyártóknak bírságot kell fizetniük.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTAS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EVROPSKÝ PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPARLAMENTET

Több megújuló energia a villamosenergia-termelésben, a közlekedésben, a fűtésnél és a hűtésnél

Az új irányelv kötelező nemzeti célokat tűz ki mindegyik tagállam számára annak érdekében, hogy 2020-ra a megújuló energia az EU teljes energiafogyasztásának legalább 20 százalékát tegye ki. A megújuló energiát például víz-, nap- és szélenergiából, továbbá biomasszából vagy geotermikus forrásokból állítják elő.

Gazdaságilag és társadalmilag fenntartható bioüzemanyagok

2020-ra mindegyik tagállamnak 10 százalékra kell növelnie a megújuló energia – megújuló erőforrásokból előállított bioüzemanyagok, villamos energia és hidrogén – részarányát a közlekedésben. A „második generációs” bioüzemanyagokat (azaz amelyeket nem élelmiszer- vagy takarmánynövényekből, hanem például algából, fa- vagy papírhulladékból állítanak elő) kétszeres súllyal veszik figyelembe az értékelésnél.

Az EP-képviselők szerették volna elérni, hogy az új jogszabály olyan kritériumokat foglaljon magában, amelyek biztosítják, hogy a bioüzemanyagok előállítása környezetvédelmileg és társadalmilag fenntartható, vagyis nem vezet erdőirtáshoz és az élelmiszerárak emelkedéséhez. 2006 decemberében a parlament felszólította a Bizottságot egy olyan eszköz kidolgozására, amely „objektív módon értékeli az ásványi és bioüzemanyagok környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóságát”.

A következő lépések

Záró jelentésében az EP éghajlat-változással foglalkozó ideiglenes bizottsága felszólította az EU-t és a többi iparosodott országot, hogy együtt tűzzék ki célul az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2020-ra történő (1990-hez képest) 25-40 százalékos csökkentését. A hosszú távú cél 2050-re a legalább 80 százalékos mérséklés elérése lenne.

Jelenleg is folynak a 2012-ben lejárt kiotói jegyzőkönyv helyébe lépő új nemzetközi éghajlatváltozási egyezményt előkészítő tárgyalások. Az ENSZ 2008. decemberi, poznańi (Lengyelország) konferenciáján (ezen EP-képviselők is részt vettek) döntöttek arról, hogy a majdani éghajlat-változási megállapodás szövegének első tervezetét az ENSZ éghajlatváltozási keretegyezményének (UNFCCC) ülése elé terjesztik. Ez 2009 júniusában ül össze a németországi Bonnban.